

[DOŁĄCZ DO NAS](#) →

[EN](#)
→

[PUBLIKACJE](#)
[AKTUALNOŚCI](#)

[PROJEKTY](#) [O NAS](#) ▾
[WSPARCIE](#)

CENTRUM ANALIZ KOLIBRA
Sprawdź najnowsze raporty!

WESPRZYJ NAS

Pomóż budować
konserwatywno-
liberalne
środowisko

[WIĘCEJ](#)

[ZOBACZ TAKŻE](#)

[\[Analiza\] Konstytucyjne podstawy obywatelskiej kontroli administracji i wymiaru sprawiedliwości](#)

[\[Raport\] Ile jest porządku w Polskim Ładzie? – analiza prawno-podatkowa wybranych zagadnień Polskiego Ładu](#)

[\[Raport\] Sędziowie pokoju – koncepcje ich wprowadzenia do polskiego wymiaru sprawiedliwości](#)

Prosta spółka akcyjna – możliwy wpływ nowego rozwiązania prawnego na obrót gospodarczy

Wprowadzenie

rzedmiotem niniejszego opracowania będzie omówienie wpływu nowej regulacji prawa – prostej spółki akcyjnej – na polskie prawo h

PW celu przybliżenia tematu należy dokonać krótkiego wprowadzenia teoretycznego prawnego, które pozwoli lepiej zrozumieć temat i nakreślić jego ramy. Dlatego w pierwszej części tekstu przytoczone zostaną ramy systemu gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej oraz charakterystyka i podział prawa gospodarczego w ogólności. Następnie autor dokona historycznego wprowadzenia do prawa handlowego oraz przedstawi uregulowania prostej spółki akcyjnej w innych państwach, w ujęciu porównawczym. W dalszej części artykułu przejdzie do omówienia istoty regulacji prostej spółki akcyjnej oraz przedstawi jej najważniejsze wady i zalety z punktu widzenia obrotu gospodarczego. Z uwagi na to, że analiza nie ma charakteru stricte prawnego, to w dalszej będzie dotyczyła jedynie praktycznego odzwierciedlenia przepisów prawnych w życiu gospodarczym, a nie dogmatycznej analizy instytucji i poszczególnych przepisów.

Ramy ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej

W celu wprowadzenia należy po krótko omówić ramy systemu gospodarczego w Polsce. W tym celu należy przytoczyć dwa fundamentalne przepisy Konstytucji RP z 1997 roku, które mają największe znaczenie dla funkcjonowania gospodarki. Po pierwsze jest to art. 20, który konstytuuje zasadę społecznej gospodarki rynkowej i stanowi, że „Społeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej”.

Art. 20 wyraża cechy, którymi system gospodarczy Rzeczypospolitej powinien się charakteryzować, są to: wolność działalności gospodarczej, własność prywatna, solidaryzm, dialog i współpraca. Wynika z tego, że ustawodawca chciał utworzyć system uniwersalny, co do zasady wolnorynkowy, ale wzbogacony o elementy charakterystyczne dla solidaryzmu, a nawet socjalizmu. System społecznej gospodarki rynkowej jest kopią niemieckiej koncepcji *freie oder soziale Marktwirtschaft* („wolna, czyli społeczna gospodarka rynkowa”) sformułowanej przez Alfreda Müllera-Armacka, profesor ekonomii na Uniwersytecie w Münster po II Wojnie Światowej, a następnie rozwinięta przez niemieckich ordoliberalistów. Takie ujęcie systemu gospodarczego sprawia, że debata na temat gospodarki w Polsce jest żywa i zależna od tego jaka partia aktualnie sprawuje władzę. Partie bardziej rynkowe mogą akcentować rozwiązania rynkowe, a socjalistyczne wręcz odwrotnie.

Z kolei art. 22 Konstytucji RP wyraża wprost zasadę wolności gospodarczej wskazując na to, że „Ograniczenie wolności działalności gospodarczej jest dopuszczalne tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny”. Aby unaocznic funkcje tego przepisu należy przytoczyć jego rozszerzenie na gruncie ustawowym tj. Art. 8. ustawy prawo przedsiębiorców, który stanowi, że „Przedsiębiorca może podejmować wszelkie działania, z wyjątkiem tych, których zakazują przepisy prawa. Przedsiębiorca może być obowiązany do określonego zachowania tylko na podstawie przepisów prawa”. Niemniej nie można zapominać o tym, że na normę wynikająca z art. 22 Konstytucji RP wpływ ma także szereg przepisów znajdujących się w innych ustawach, które wprost reglamentują prowadzenie działalności gospodarczej poprzez np. obowiązek uzyskania zezwolenia, pozwolenia, czy licencji.

Wskazane przepisy Konstytucji tworzą także odrębną gałąź prawa zwaną prawem gospodarczym. W ramach prawa gospodarczego dzieli się na:

- prawo gospodarcze prywatne – normy wyznaczające ramy legalnego działania prywatnych prowadzących działalność gospodarczą wyrażone m.in. w takich aktach prawnych jak Kodeks Cywilny, Kodeks Spółek Handlowych, Prawo Przedsiębiorców itp.;
- prawo gospodarcze publiczne – określa przede wszystkim pozycję państwa w zakresie organizacji życia gospodarczego oraz zadania i kompetencje organów administracji publicznej oraz prawa i obowiązki powrotów prywatnych m.in. poprzez Prawo przedsiębiorców, ustawę o podatku od osób fizycznych, ustawę o podatku od osób prawnych, ordynację podatkową.

Regulacje związane z prostą spółką akcyjną należą do prawa gospodarczego prywatnego, ponieważ określają ramy funkcjonowania tego podmiotu oraz prawa i obowiązki osób zaangażowanych w jego działalność. Niemniej kwestie związane z rejestracją spółki zaliczymy go prawa gospodarczego publicznego.

Nie jest to miejsce na teoretyczne rozważania na temat dorobku polskiej doktryny prawa handlowego, ale w kontekście porównawczym należy wskazać, że polski dorobek jest tutaj znaczny. Trzeba tutaj przytoczyć Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. Kodeks Handlowy – będący wybitną regulacją z zakresu prawa handlowego – który mimo funkcjonowania ustroju komunistycznego od 1945 roku, stracił moc obowiązującą w całości dopiero z momentem wejścia w życie w 2001 roku ustawy z dnia 15 września 2000 r. tj. Kodeksu Spółek Handlowych. To znaczy, że mimo „burżuazyjnego” charakteru był obowiązującym prawem w PRL. Wyliczyć należy także wcześniejsze akty prawne autorstwa polskich prawników, które doprowadziły do uchwalenia kompleksowej regulacji z 1934 roku, tu należy wymienić: Rozporządzenie Prezydenta RP z 1928 r. o spółkach akcyjnych, i Rozporządzenie Prezydenta RP z 1933 r. o spółkach z o.o., a także Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. – Kodeks handlowy.

Istotna dla polskiego prawa gospodarczego prywatnego jest także Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, która zmieniła charakter regulacji stosunków prywatno-gospodarczych. Od 1934 prawo handlowe było odrębną dziedziną prawa, uchwalenie Kodeksu Cywilnego zlikwidowało tę odrębność i włączyło regulacje kodeksu handlowego do regulacji z zakresu prawa cywilnego. Po 1989 roku ustawodawca nie z odszedł od sposobu regulacji stosunków gospodarczych. Uchwalenie Kodeksu Spółek Handlowych w myśl zasady jednolitości prawa cywilnego potwierdziło prymat prawa cywilnego.

Typologia spółek

Kodeks Spółek Handlowych normuje następujące typy spółek handlowych:

1. Spółki osobowe, do których zalicza się:
 2. spółka jawna,
 3. spółka partnerska,
 4. spółka komandytowa,
 5. spółka komandytowo-akcyjna,
6. Spółki kapitałowe, do których zalicza się:
 7. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
 8. prosta spółka akcyjna,
 9. spółka akcyjna.

Różnic pomiędzy spółkami osobowymi i kapitałowymi jest mnóstwo. Jednak najważniejszą jest to, że spółki osobowe są tzw. „ułamnymi osobami prawnymi” i nie posiadają osobowości prawnej, ale przepisy przyznają im zdolność prawną. Spółki kapitałowe w docelowej formie są w pełni osobami prawnymi i kojarzone są z realizacjami największych przedsięwzięć gospodarczych.

Prosta spółka akcyjna jest najnowszym typem normatywnym spółki kapitałowej wprowadzona ustawą z dnia 19.7.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1655. Nowelizacja dodaje nowy dział Ia Tytułu III KSH (art. 3001–300134) określający istotę prostej spółki akcyjnej jako spółki kapitałowej, która może być zawiązana w każdym celu prawnie dopuszczalnym przez jedną albo kilka osób, którzy nie odpowiadają za zobowiązania spółki i którzy są zobowiązani do wniesienia na pokrycie obejmowanych akcji (niepodzielnych, nieposiadających wartości nominalnej i niestanowiących części kapitału akcyjnego) wkładów pieniężnych lub wkładów niepieniężnych.

Nowelizacja miała pierwotnie wejść w życie 1 marca tego roku, ale w związku z koniecznością nowelizacji także innych aktów normatywnych np. Kodeksu Postępowania Administracyjnego, została odłożona i de facto i de iure weszła w życie 1 lipca 2021 roku. Należy tu nadmienić, że można to traktować jako swego rodzaju preludium do dużej reformy Kodeksu Spółek Handlowych, która została przygotowana przez zespół ekspercki pracujący pod nadzorem profesora Andrzeja Szumańskiego w Ministerstwie Aktywów Państwowych i dotyczy m.in. prawa holdingowego, nadzoru i grup spółek, czyli tzw. prawa koncernowego. Jednak projekt zmian utknął aktualnie w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i nie wiadomo kiedy zostanie nadany mu bieg.

W tym miejscu należy jeszcze raz potwierdzić olbrzymie tradycje i dorobek polskiego prawa handlowego, które nie straciły na sile mimo braku odrębnej regulacji kodeksowej z zakresu prawa handlowego i lat komunizmu, który skutecznie krępowały rozwój gospodarczy i jednocześnie rozwój prawa gospodarczego prywatnego. Warto dodać, że regulacje, które posiadają swój przedwojenny rodowód wciąż są obecne w aktualnie obowiązujących aktach prawnych, jeśli nawet nie duchem, to wciąż w namacalny sposób. Można tu wskazać m.in. prawo czekowe i prawo wekslowe z 1936 roku.

Niemniej świat ciągle się rozwija, prawo handlowe z uwagi na zmiany cywilizacyjne, technologiczne i informatyczne też ulega zmianom. Odpowiedzią na te zmiany w polskim wydaniu mają być reformy kodeksu spółek handlowych i prawa handlowego. Na razie w życie weszła zmiana dotycząca prostej spółki akcyjnej, a na kolejne musimy poczekać.

Regulacja prostej spółki akcyjnej w ujęciu porównawczym

Należy przypomnieć, że projekt ustawy wprowadzający nowy typ normatywny spółki kapitałowej, czyli prostą spółkę akcyjną powstał w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii (aktualnie Ministerstwo Rozwoju). Główne uzasadnienie opierało się na ogóle zmian zachodzących w gospodarce państw demokratycznych i konieczności podjęcia działań w związku z tymi procesami. W czasach rewolucji informacyjnej coraz większe znaczenie ma kapitał ludzki, a przepisy Kodeksu Spółek Handlowych sztywno regulujące zagadnienie kapitału zakładowego uniemożliwiają utalentowanym i pomysłowym jednostkom rozwój biznesu. PSA ma stawiać na rozwój innowacyjność i przedsiębiorczość.

Są to cechy, które są najważniejszym motorem wzrostu gospodarczego. Jednocześnie, te właściwości przedsiębiorców niezwykle trudno precyzyjnie wycenić – zwłaszcza na wczesnych etapach rozwoju działalności. Dlatego też w PSA należało dopuścić wnoszenie wkładów w postaci pracy lub usług – możemy przeczytać w Ocenie Skutków Regulacji przedmiotowej nowelizacji wprowadzającej PSA.

W uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że prosta spółka akcyjna nie jest żadnym nowym na skalę światową, czy europejską. Takie rozwiązania od lat funkcjonują w obrocie prawnym i spełniają swoje funkcje. PSA jest głównie kojarzona z uruchamianiem start-upów oraz niskim kapitałem zakładowym spółek.

W następujących państwach prawo wyszczególnia typ prostej spółki akcyjnej:

1. Francja – od 2009 r. minimalny kapitał zakładowy francuskiej uproszczonej spółki akcyjnej (Société par Actions Simplifiée – SAS) wynosi 1 euro,
2. w Finlandii już od 2006 r. zasadą jest, że udziały w spółce z o.o. (yksityinen osakeyhtiö – oy) nie mają wartości nominalnej, choć statut spółki może przewidywać nominalną wartość udziałów,
3. 1 stycznia 2017 r. na Słowacji weszły w życie przepisy wprowadzające prostą spółkę akcyjną (Jednoduchá Spoločnosť na Akcie), której minimalny kapitał zakładowy wynosi 1 euro,

4. w Holandii minimalny kapitał zakładowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (Besloten Vennootschap – B.V.) wynosi 1 euro,
5. w Niemczech funkcjonuje haftungsbeschränkte Unternehmensgesellschaft jako podtyp spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w której również minimalny kapitał zakładowy wynosi 1 euro,
6. w Czechach w 2014 r. obniżono wysokość kapitału zakładowego w spółce z o.o. (společnost s ručením omezeným – S.R.O.) do 1 CZK, co w przybliżeniu stanowi równowartość 17 groszy

Warto także wskazać, że w niektórych państwach istnieją typy normatywne spółek podobne do prostej spółki akcyjnej np. uproszczona spółka akcyjna w Hiszpanii oraz Argentynie. Warto też wskazać na niepubliczną spółkę akcyjną w Rosji.

W związku z tym należy wskazać, że pomysłodawcy prostej spółki akcyjnej nie wymyślają „prochu na nowo”. Dysponują już konkretnymi rozwiązaniami, które funkcjonują w państwach Europy Zachodniej i Europy Środkowej o zróżnicowanym poziomie rozwoju gospodarczego. Istotne jest, aby skorzystać z doświadczeń tych państw w sposób właściwy tj. przeszczepiając na polski grunt rozwiązania adekwatne do specyfiki polskiego obrotu handlowego.

Wprowadzenie do PSA

Nowelizacja, która wprowadziła spółkę handlową 1 lipca 2021 roku zmieniła szereg artykułów części ogólnej kodeksu tak, aby konkretne regulacje dotyczyły także prostej spółki handlowej. Normy ściśle dotyczące prostej spółki handlowej znajdują się w art. [300¹](#) – [300¹³⁴](#).

W założeniu prosta spółka akcyjna ma być przeznaczona dla start upów oraz firm, które zamierzają działać w niezagospodarowanych jeszcze rynkach. Wskazane rozwiązanie ma pomóc w uruchomieniu biznesu, co możemy przeczytać w uzasadnieniu projektu ustawy.

Według pomysłodawców: „**PSA jest nowoczesną formą niepublicznej spółki kapitałowej przeznaczoną dla innowacyjnych przedsięwzięć.** Ma łączyć korporacyjny charakter spółki jako osoby prawnej i jego podstawowy przejaw jakim jest wyłączenie osobistej odpowiedzialności wspólników za jej zobowiązania ze znaczną swobodą kształtowania stosunku spółki, zarówno jeśli chodzi o wzajemne relacje pomiędzy wspólnikami, jak i system zarządzania spółką oraz nadzoru nad tym procesem. Tę nową konstrukcję spółki wyróżnia przede wszystkim, z jednej strony, dopuszczenie nowych kategorii wkładów na pokrycie obejmowanych praw członkowskich, a z drugiej strony, nowoczesny mechanizm ochrony wierzycieli spółki, odstępujący od konstrukcji kapitału zakładowego na rzecz elastycznych ograniczeń wypłat na rzecz akcjonariuszy, uwzględniających zarówno wielkość zagregowanego zadłużenia spółki, jak i stopień jej wypłacalności.”

Z tego fragmentu wynika jasno, że ustawodawca chce wesprzeć innowacyjnych przedsiębiorców, którzy mają kłopoty z wejściem na rynek. Ze względu na swe cechy, będzie to pomost pomiędzy spółkami osobowymi, gdzie odpowiedzialność ponoszą wspólnicy, a korporacjonizmem, który jest cechą spółek kapitałowych. PSA ma być swoistym, szczególnym łącznikiem, którego do tej pory brakowało wśród typów spółek w kodeksie spółek handlowych.

Z drugiej strony regulacja ma być odpowiedzią na zmiany zachodzące w gospodarce tj. powszechną informatyzację i cyfryzację. Co interesujące zmiany były planowane na długo przed pandemią koronawirusa COVID-19, a niejako są też odpowiedzią na wyzwania jakie stawia nam świat po pandemii, która jeszcze bardziej przyspieszyła zmiany związane z rewolucją informacyjną i informatyzacją. Coraz istotniejszą rolę w nowoczesnej gospodarce stanowią także zasoby niematerialne takie jak wiedza, doświadczenie, umiejętności, czy po prostu pomysły na biznes. Pomysłodawcy starają się rozwiązać wątpliwości, co czynią to w następującym fragmencie: „**Nowy typ spółki kapitałowej będzie mógł być wykorzystywany z powodzeniem nie tylko do prowadzenia działalności opartej na innowacjach.** Choć impulsem do rozpoczęcia prac nad koncepcją nowej formy spółki kapitałowej były sygnały o różnych problemach ze strony środowiska startupowego, prosta spółka akcyjna nie powinna być ograniczona jedynie do tego rodzaju przedsięwzięć. Zaproponowane mechanizmy uelastycznienia reguł stosowanych obecnie w odniesieniu do spółki z o.o. i do spółki akcyjnej, jak również połączenie w jednej formie prawnej elementów właściwych dla tych dwóch typów spółek, odpowiadają potrzebom także innych nowoczesnych przedsięwzięć.” Jest to jednak tylko deklaracja niepodparta argumentami i analizami. Co do zasady pomysłodawca ma rację, bo nikt nie zabroni nikomu założyć prostej spółki akcyjnej do biznesu nieprzystającego do modelu start-upu, ale w praktyce taka działalność gospodarcza może po prostu nie pasować do uruchomienia tego typu spółki.

Ustawodawca skupia się przede wszystkim na rynku start-upu, które były oczkiem w głowie minister Jadwigi Emilewicz i wskazuje, że „kształtując przepisy dotyczące PSA wzięto pod uwagę fakt, że „**coraz ważniejszym elementem współczesnej gospodarki stają się przedsięwzięcia oparte o nowoczesne technologie. Dlatego też coraz większe znaczenie we współczesnym obrocie gospodarczym ma kapitał ludzki – nowatorskie rozwiązania technologiczne na wczesnych etapach rozwoju, innowacyjność i przedsiębiorczość.** Są to cechy, które współcześnie są jednym z najważniejszych motorów wzrostu gospodarczego. Jednocześnie te właściwości przedsiębiorców niezwykle trudno precyzyjnie wycenić – zwłaszcza na wczesnych etapach rozwoju działalności. Dlatego też w PSA zezwolono na wnoszenie wkładów w postaci świadczenia pracy lub usług, a także innego rodzaju wkładów, które nie poddają się łatwej rynkowej wycenie. Jest to podyktowane także niskim poziomem oszczędności oraz akumulacji kapitału inwestycyjnego w polskim społeczeństwie, przy wysokim poziomie wiedzy i doświadczenia polskich specjalistów – np. z zakresu informatyki.”

Co więcej pomysłodawca nie kryje się z tym, że główną osią jego zainteresowania jest wsparcie start upów. W uzasadnieniu wylicza on, że aktualne rozwiązania polskiego kodeksu spółek handlowych nie pozwalają na rozwinięcie skrzydeł takim podmiotom. Wymienia on poszczególne cechy dyskwalifikujące konkretne typy spółek. Tutaj też należy się zastanowić, czy jest to na pewno słuszne, ponieważ

po lekturze tego fragmentu uzasadnienia można mieć słuszne wrażenie, że kodeksowy typ prostej spółki akcyjnej będzie dotyczył wąskiego grona odbiorców. Z drugiej strony jeśli wskazane podmioty będą we właściwy sposób korzystały z szczegółowych uregulowań i przysłużą się rozwojowi polskiej gospodarki to zmiana może być uznana za zasadną. Niemniej jak zawsze istnieje ryzyko nadużyć.

Ustawodawca także przeprowadzą małą analizę polskiego rynku start-upów wskazując, że regulacje KSH są sztywne i nie dają odpowiedniej autonomii w kształtowaniu relacji wspólników, co blokuje rozwój tego typu podmiotów. **„Powyższe okoliczności dyktują również konieczność zapewnienia dużej swobody, jeśli chodzi o kształtowanie wzajemnych relacji pomiędzy wspólnikami PSA – zwłaszcza, że część z nich wnosić będzie do spółki swoją pracę lub usługi, a pozostała część – kapitał finansowy. W tym zakresie należy brać pod uwagę, po pierwsze, fakt, że spółki prowadzące działalność w obszarze nowych technologii (w szczególności tzw. startupy) dla rozwoju potrzebują dużych zasobów kapitału finansowego pozwalającego na osiągnięcie odpowiedniej skali działalności w stosunkowo krótkim okresie. Po drugie, dostarczyciele kapitału finansowego charakteryzują się często niewystarczająco długoterminowym horyzontem inwestycyjnym, co z reguły prowadzi do niedoszacowania wartości pomysłodawców i założycieli spółek. Należy więc pozostawić stronom szeroki zakres autonomii woli w zakresie kształtowania mechanizmów kontroli nad spółką przez akcjonariuszy. W szczególności chodzi tutaj o swobodę kształtowania akcji uprzywilejowanych, które pozwalałyby założycielom PSA pozyskiwać kapitał w drodze kolejnych emisji akcji bez ryzyka utraty kontroli nad spółką. Jednocześnie PSA powinna dysponować możliwością korzystania z szerokiego kręgu różnorodnych instrumentów finansowych celem pozyskiwania kapitału, a w szczególności akcji uprzywilejowanych i obligacji występujących w formie zdematerializowanych papierów wartościowych. Pociąga to za sobą konieczność zachowania niepublicznego charakteru PSA – akcje tej spółki nie powinny być wprowadzane ani dopuszczane do zorganizowanego obrotu, w szczególności na rynku regulowanym. Dopuszczenie akcji PSA do obrotu publicznego wymagałoby znacznie większej standaryzacji konstrukcji praw udziałowych takiej spółki w celu ochrony akcjonariuszy mniejszościowych i uwzględnienia obowiązujących w tym zakresie regulacji prawa Unii Europejskiej.”**

Czytając część uzasadnienia projektu ustawy, które nie dotyczy kwestii ściśle normatywnych, a istoty spółki można zażartować, że prosta spółka akcyjna mogła by się nazywać po prostu spółką start-upową, albo spółką innowacyjną z uwagi na częste powtórzenia tych fraz w uzasadnieniu. Mimo wszelkich obaw i krytyki tego projektu, należy zachować wstrzeźliwość co do jej oceny. Należy poczekać i obserwować rynek i pierwsze podmioty tego typu. Z perspektywy koliberalnej należy pokreślić, że PSA stawia na autonomię wspólników spółki i liberalizację stosunków pomiędzy nimi, co należy uznać za plus.

Cechy prostej spółki akcyjnej

Czym jest właściwa spółka akcyjna? Najlepiej zobrazuje ją omówienie jej podstawowych cech, oraz tego co odróżnia ją od innych spółek osobowych i kapitałowych.

Z perspektywy tej analizy należy wyszczególnić następujące cechy prostej spółki akcyjnej:

- **Prosta spółka akcyjna jest spółką niepubliczną.** W istocie oznacza to, że ten typ spółki nie będzie mógł operować na tzw. rynku regulowanego jak i do alternatywnych systemów obrotu (ASO). Motywowane to jest tym, że przedsiębiorcy zainteresowani tym typem spółki powinni być skupieni na tzw. obrocie niepublicznym (venture capital), a nie na zorganizowanym rynku kapitałowym. Co więcej rynki regulowane obarczone są szczegółowymi regulacjami i formalizmem, który nie odpowiada liberalnym przepisom prostej spółki akcyjnej.
- **Elastyczność kapitału zakładowego.** Przepisy Kodeksu Spółek Handlowych wyznaczają jedynie minimalny kapitał zakładowy na poziomie jednego polskiego złotego. Co więcej w przeciwieństwie do pozostałych spółek kapitałowych, w PSA wysokość kapitału zakładowego nie jest elementem umowy. Wskazanie tego kapitału zakładowego wiązałoby się z tym, że każda zmiana kapitału zakładowego wiązałaby się ze zmianą umowy oraz zbędnymi formalnościami.
- **Możliwość wyboru modelu organów spółki.** To kolejna cecha świadcząca o elastyczności przepisów dotyczących PSA. Wspólnicy mają wybór czy skorzystać z modelu z jednym organem (system monistyczny) – Radę Dyrektorów, która w tej konfiguracji posiada jednocześnie kompetencje zarządcze oraz nadzorcze, czy modelu z dwoma organami (dualistycznego) charakterystycznego dla spółek kapitałowych, czyli zarząd i radę nadzorczą. Należy dodać do tego, że strony umowy spółki mają także duży zakres swobody w określaniu funkcjonowania organów. Co do zasady do obligatoryjnych organów PSA zaliczane są tylko: walne zgromadzenie funkcjonariuszy i zarząd albo rada dyrektorów.
- **Elektroniczna forma zawarcia umowy spółki.** Kodeks Spółek Handlowych przewiduje, że formą docelową umowy prostej spółki akcyjnej powinien być akt notarialny (w przypadku wniesienia wkładów niepieniężnych), ale równoważną formą jest także zawarcie umowy za pomocą wzorca umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym, tj. przez Internet;
- **Akcje za wkład niepieniężny.** Istotną cechą PSA jest możliwość przyznania akcji spółki potencjalnemu akcjonariuszowi za wkład niepieniężny, nieprzeznaczony na kapitał akcyjny, np. za świadczenie konkretnego rodzaju usług.
- **Rejestracja spółki w formie elektronicznej.** Interesującym rozwiązaniem PSA jest to, że spółka może być zarejestrowana jedynie w rejestrze akcjonariuszy, czyli tylko w formie elektronicznej. Do podmiotów obsługujących rejestr należy zaliczyć m.in.: Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., domy maklerskie i banki prowadzące działalność maklerską.
- **Uproszczenie procedur przy podejmowaniu decyzji.** Kodeks Spółek Handlowych przy spółce z ograniczoną odpowiedzialnością i spółce akcyjnej precyzyjnie określa jak powinny być podejmowane decyzje dotyczące funkcjonowania spółki. W przypadku PSA można je podejmować tradycyjnie na piśmie lub za pomocą środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość (zdalnie) w postaci video-konferencji.
- **Prostota w dysponowaniu środkami zainwestowanymi w spółkę.** Prosta spółka akcyjna ma być elastyczna i prosta w

funkcjonowaniu. Ustawodawca zapewnił instrumenty, które pozwalają wspólnikom na szybkie obracanie kapitałem poprzez np. akcje beznominałowe.

- **Uproszczenie procedury likwidacyjnej.** Prosta spółkę akcyjną można prosto zawiązać, prosto prowadzić oraz prosto zlikwidować. Ustawodawca wprowadził odpowiednie regulacje, które mają to umożliwić. Należy tutaj zwrócić uwagę na następujące instytucje: wprowadzenie wymogu wyłącznie jednego ogłoszenia o otwarciu likwidacji, wprowadzenie trzymiesięcznego terminu na zgłaszanie roszczeń przez wierzyciel, brak ustawowego okresu karencji warunkującego możliwość podziału majątku pomiędzy akcjonariuszy.
- **Wykreślenie spółki z rejestru bez likwidacji.** W przypadku pozostałych spółek kapitałowych nie jest to możliwe. Wykreślenie PSA jest możliwe, poprzez podjęcie uchwały walnego zgromadzenia kwalifikowaną większością 3/4 głosów przy 50% quorum, której przedmiotem jest przejęcie całego majątku spółki przez oznaczonego akcjonariusza (akcjonariusz przejmujący) z obowiązkiem zaspokojenia wierzycieli i akcjonariuszy.
- **Dematerializacja akcji spółki.** Tak jak w przypadku pozostałych spółek kapitałowych akcję PSA nie będą posiadały postaci dokumentu. Warto tu przypomnieć, że do 1 marca 2021 dokumentem potwierdzającym posiadanie akcji określonej spółki były papiery wartościowe. Jednak uległo to zmianie i akcje wszystkich spółek kapitałowych będą miały formę zdematerializowaną.

Zalety

Po omówieniu istotnych cech prostej spółki akcyjnej wypada przejść do ich oceny. To znaczy, czy wskazane rozwiązania będą przydatne dla przedsiębiorców chcących wejść na rynek, czy są tylko ładnie zredagowanymi przepisami, które nie przystają do rzeczywistości. Niewątpliwie za plus należy uznać samo stworzenie kompleksowej regulacji nowego typu spółki kapitałowej, która ma odpowiadać na zmiany zachodzące w gospodarce. Istotne jest też, że charakteryzuje się ona w wielu punktach autonomią wspólników oraz liberalnymi rozwiązaniami poszczególnych instytucji.

Do takich zalet należy zaliczyć:

- **Łatwość w utworzeniu spółki.** Według terminologii kodeksowej prosta spółka akcyjna może być utworzona przez jedną albo więcej osób w każdym celu prawnie dopuszczalnym. Wspólnicy posiadają swobodę wyboru co do trybu założenia (sposób tradycyjny lub on-line). Tryb on-line (udostępniony wzorzec umowy w systemie teleinformatycznym) zdecydowanie obniża koszty założenia spółki, co jest niewątpliwie zaletą.
 - **Minimalny kapitał zakładowy na poziomie 1 zł.** To oznacza wprost, że ustawodawca zniósł wszelkie bariery dotyczące wejścia na rynek. Tak jak w innych spółkach kapitałowych akcjonariusze nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania spółki.
 - **Możliwość wniesienia wkładów niematerialnych.** Zanim prosta spółka akcyjna stała się częścią polskiego porządku prawnego taka konstrukcja nie była znana. Kodeks spółek handlowych rozróżniał wkłady pieniężne i niepieniężne, które można obiektywnie wycenić w pieniądzu. W prostej spółce akcyjnej wkładem może być niezbywalne prawo o wartości majątkowej lub świadczenie pracy.
 - **Liberalizacja obrotu akcjami.** Dotychczas akcje spółek kapitałowych były zbywane w formie pisemnej. W prostej spółce akcyjnej zbycie lub obciążenie akcji będzie możliwe w formie dokumentowej, a więc bez podpisu. Co więcej wszelkie kwestie związane z obrotem akcjami będą znajdować się w rejestrze akcjonariuszy prowadzonym on-line.
 - **Swoboda w wyborze modelu organów.** Tak jak wspomniano wyżej wspólnicy mają możliwość wyboru modelu monistycznego lub dualistycznego. Co więcej organy spółki będą miały także większą swobodę procedowania co dotyczy przede wszystkim walnego zgromadzenia wspólników.
 - **Uproszczenie likwidacji.** Liberalizacji uległa także kwestia likwidacji spółki. Cały proces został odformalizowany i uproszczony. Ustawodawca rozciągnął uproszczenie procedur także na wykreślenie spółki, o czym wspomniano wyżej.
- Główne zalety spółki akcyjnej z pewnością będą odpowiadać wolnorynkowym standardom. Ustawodawca postanowił zliberalizować dość sztywne przepisy kodeksu spółek handlowych dotyczących spółek kapitałowych. Wskazane regulacje mają odpowiadać przede wszystkim dynamizmowi zmian w gospodarce oraz rozwojowi nowoczesnym technologii. Prosta spółka akcyjna ma dać możliwość szybkiego wejścia na rynek, w przypadku sprzyjającej koniunktury i posiadaniu odpowiednich zasobów. Jednocześnie w przypadku braku tych przesłanek wspólnicy powinni mieć możliwość szybkiego rozwiązania spółki bez szkody dla jej wierzycieli. Z drugiej strony opisane wyżej wady w skrajnych przypadkach mogą stać się jej wadami.

Wady

Prosta spółka akcyjna może być jak obusieczny miecz. W przypadku mniej rynkowego usposobienia i zwolennika twardych i jasnych zasad może zapalić się czerwona lampka. Co więcej dla niektórych inwestorów brak pewnych gwarancji może być czynnikiem zniechęcającym do inwestycji w daną spółkę.

W związku z tym największymi wadami prostej spółki akcyjnej mogą być:

- **Sam fakt nowości.** Część konserwatywnych i nie lubiących ryzyka inwestorów może być niepewna nowego typu spółki. W związku z tym pierwsze takie podmioty mogą mieć problem z pozyskaniem kapitału na inwestycje.
- **Brak mechanizmów zabezpieczających.** Wyżej chwalona liberalizacja struktury organów spółki może także zniechęcić inwestorów. Takie rozwiązanie daje dużo możliwości, ale to ryzyko, które zmniejsza poziom bezpieczeństwa akcjonariuszy i wierzycieli. Co istotne może to mieć wpływ na bezpieczeństwo samych wspólników.
- **Wąski zakres zastosowania.** W dyskusji podnoszone są głosy, że prosta spółka akcyjna będzie miała zastosowanie tylko do start upów i podmiotów, które będą zajmowały się nowoczesnymi technologiami. W związku z tym nowe rozwiązanie może promować wąskie grono przedsiębiorców nastawionych na innowacyjne rozwiązania.

- **Odpowiedzialność za długi.** Jest to zagadnienie związane z poziomem bezpieczeństwa prawnego, które mają zapewnić przepisy. Akcjonariusze nie będą odpowiadać za zobowiązania spółki, co do zasady będzie ona odpowiadać własnym majątkiem, mogą oni odpowiadać tylko w przypadku niewniesienia wkładu na pokrycie akcji lub bezprawnej wypłaty. W istocie akcjonariusz ryzykuje tylko do wysokości wniesionego wkładu lub pobrania bezprawnej wypłaty. Odpowiedzialność może być także inna w przypadku gdy akcjonariusz zobowiązany jest do innych świadczeń na rzecz spółki. W związku z tym w przypadku bezskuteczności egzekucji z majątku spółki odpowiadać będą członkowie jej organów – zarządu lub rady dyrektorów. Oczywiście piastuni organów mogą uwolnić się od odpowiedzialności w przypadku gdy udowodnią, że we właściwym czasie zgłosili wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym samym czasie wydano postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo o zatwierdzeniu układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z ich winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewydania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo niezatwierdzenia układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu wierzyciel nie poniósł szkody.
- **Kwiatek do kożucha.** Przedstawiciele doktryny oraz praktycy twierdzą, że uregulowanie spółki akcyjnej jest niepotrzebne, ponieważ równie dobrze można dostosować do wymagań nowoczesnej gospodarki spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Niemniej nikt nie wspomina, że implementacja takich zmian wiązałaby się z eksperymentami na żywym organizmie, bo na polskim rynku funkcjonuje prawie pół miliona spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i duża zmiana w funkcjonowaniu tych spółek mogłaby mieć negatywny wpływ na ich pozycję na rynku. W związku z tym lepiej stworzyć „czystą kartę” niż zmieniać coś, co się sprawdza. Jak zaprezentowano wyżej prosta spółka akcyjna to nie są same zalety, w przeciwieństwie do tego jak reklamuje to ustawodawca. W związku z jej wprowadzeniem rodzą się zasadne pytania i obawy, nad którymi należy dyskutować. Niemniej nie zostaną one rozstrzygnięte teraz, a dopiero po pewnym okresie, kiedy już będziemy bogatsi o wiedzę i doświadczenia na temat funkcjonowania tego typu spółek w praktyce.

Podsumowanie

Przechodząc do podsumowania należy wskazać, że powyższa analiza miała osadzić zagadnienie prostej spółki akcyjnej w pewnych realiach prawno-historycznych i politycznych uwzględniając konflikt zwolenników liberalizmu gospodarczego z interwencjonizmem. Tekst jest względnie obiektywny, ponieważ w pewnym punkcie autor ocenia rozwiązania prawne przez pryzmat swojej wiedzy i swojego nastawienia do instytucji prawa gospodarczego.

Reasumując należy wskazać, że sam fakt podjęcia przez ustawodawcę zmian w powyższym zakresie należy uznać za słuszny. Mimo głosów krytyki należy wskazać, że mimo zmian zachodzących w gospodarce w poprzednich latach, nikt nie podjął się próby wprowadzenia podobnych zmian. Co więcej należy się zastanowić czy ta krytyka jest uzasadniona. Wydawać by się mogło, że część oponentów tego rozwiązania krytykuje prostą spółkę akcyjną z pozycji politycznej. W związku z tym nawet jeśli PSA byłaby sukcesem to wskazani oponenti zdania nie zmieniają. Nie zawrócimy wody w rzece, PSA stała się faktem, a jeśli tak jest to warto dać jej szansę i poczekać jak będzie funkcjonować w praktyce i dopiero wtedy dokonać oceny.

Merytoryczni przeciwnicy tego rozwiązania wskazują, że wprowadzenie nowego typu spółki jest na wyrost, ponieważ jest wiele czynników, na które można wpłynąć innymi rozwiązaniami prawnymi niż tworzeniem nowego typu spółki. Do tych czynników należy zaliczyć m.in.: uproszczenie procedur rejestracyjnych, wykorzystanie rejestrów uproszczonych czy obniżenie barier wchodzenia na rynek.

Pojawiają się także głosy krytyki, że projekt PSA jest przygotowywany na kolanie i nie ma możliwości, żeby funkcjonował w taki sposób jak wyobraża sobie ustawodawca. Profesor Marek Michalski wskazuje, że „starą dobrą spółkę z o.o.” przygotowywano w trakcie rozpędzającej się II rewolucji przemysłowej przez 10 lat z niemiecką rzetelnością i projekt przetrwał z powodzeniem próbę niejednego czasu. A kolejne modernizacje (już na gruncie k.s.h.) dostosowały ją do wymagań współczesnego obrotu”. Trudno się z profesorem nie zgodzić, jednak z drugiej strony mamy obecnie okres rewolucji informacyjnej, w której istotną walutą jest czas, a jeśli zbyt długo będziemy czekać z niektórymi rozwiązaniami to mogą się one później okazać przestarzałe.

Inni przedstawiciele wskazują, że „rynek nie wierzy w PSA”, ponieważ nie zastąpi ona sprawdzonej spółki akcyjnej lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. PSA to swoiste uzupełnienie obydwu typów spółek kapitałowych.

Ciekawej analizy ankietowej dokonał doktor Marcin Daniecki. Na podstawie jego badań można stwierdzić, że Polacy lubią tzw. „innowacje instytucjonalne”, ale jednocześnie nie są skorzy do ich wdrażania. W związku z tym doktor nie spodziewa się „boomu” na proste spółki akcyjne w pierwszych miesiącach jej funkcjonowania, co może utrudnić ocenę tego rozwiązania.

Skrajne stanowiska określają PSA jako „skomplikowany gniot”, a wielość i złożoność regulacji zaprzecza jej prostocie. Poziom skomplikowania nowych instytucji jest względnie wysoki, a przepisów skierowanych tylko i wyłącznie do PSA jest aż 130. Co więcej w przypadku wkładu niepieniężnego jakim jest praca, będzie on podlegał obowiązkowi „ozusowania”. Takie rozwiązania mogą zniechęcić przedstawicieli świata start upów, którzy oczekiwali rzeczywiście łatwych i prostych rozwiązań.

Kwestią pomijaną w analizach dotyczących prostej spółki handlowej są podatki. Eksperti wskazują, że nie wszystkie kwestie są tutaj jasno uregulowane, a to przeczy „prostocie” tej spółki. W tej chwili widać, że administracja skarbową i Ministerstwo Finansów mogą mieć niemały orzech do zgryzienia, a w takich przypadkach mogą ucierpieć oczywiście przedsiębiorcy, którzy poniosą koszty niedoprecyzowania przepisów podatkowych.

Nie pozostaje nam nic innego jak poczekać na pierwsze podmioty, które zarejestrują się w Krajowym Rejestrze Sądowym jako proste

spółki akcyjne. Następnie będziemy mogli śledzić ich poczynania na rynku i ponownie zabrać głos w tej sprawie, ale tym razem bogatsi o doświadczenia praktyczne.

Autor: **Tomasz Bojanowski**

Sfinansowano przez Narodowy Instytut
Wolności - Centrum Rozwoju
Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Rozwoju
Organizacji Obywatelskich
na lata 2018 – 2030.

Źródła:

Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.

A. Kidyba, Prawo handlowe, Warszawa 2020, wyd. 22

K. Bilewska, A. Chłopecki, Prawo handlowe, Warszawa 2020, wyd. 4

Z. Jar, Kodeks spółek handlowych. Komentarz, Warszaw 2020, wyd. 3

A. Müller-Armack, Wirtschaftsordnung und Wirtschaftspolitik. Studien und Konzepte zur sozialen Marktwirtschaft und zur europäischen Integration, Rombach, Freiburg, 1966.

Tadeusz Kaczmarek, Piotr Pysz, Ludwik Erhard i społeczna gospodarka rynkowa, ISP PAN, Warszawa 2004.

Uzasadnienie do projektu ustawy ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2019 poz. 1655 ze zm.).

<https://www.prawo.pl/biznes/prosta-spolke-akcyjna-nie-tak-prosto-bedzie-zalozyc,509172.html>

<https://www.prawo.pl/biznes/prosta-spolke-akcyjna-nie-tak-prosto-bedzie-zalozyc,509172.html>

<https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-prosta-spolka-akcyjna>

<https://businessinsider.com.pl/firmy/przepisy/prosta-spolka-akcyjna-wkracza-na-rynek-nowa-forma-prowadzenia-biznesu-w-polskim/n9264z8>

<https://www.norekwspolnicy.pl/blog/prosta-spolka-akcyjna-wady-i-zalety>

<https://kancelaria-skarbiec.pl/publikacje/prosta-spolka-akcyjna-wady-i-zalety.html>

WSPARCIE

WESPRZYJ NAS

100 PLN

[WPLĄĆ](#)

WESPRZYJ NAS

500 PLN

[WPLĄĆ](#)

WESPRZYJ NAS

1000 PLN

[WPLĄĆ](#)

WESPRZYJ NAS

DOWOL
NIE[WPLĄĆ](#)

DOŁĄCZ DO NAS

Buduj z nami ruch konserwatywno-liberalny

Członek KoLibra

Prosimy o wypełnienie wszystkich pól deklaracji zgodnie z prawdą oraz odesłanie jej skanu na adres koliber@koliber.org. Następnie skontaktuje się z Państwem prezes lokalnych struktur i poinformuje, jak dokończyć proces rekrutacji i w jaki sposób zacząć z nami działać.

[DEKLARACJA CZŁONKOWSKA](#)

Sympatyk

Bez formalności ↓

Bez składek ↓

Otrzymasz mailingi na temat aktywności KoLiber

E-MAIL

IMIĘ NAZWISKO

Zapoznałem się z informacją o administratorze i [przetwarzaniu danych](#). [Polityka prywatności](#)

Publikacje

[Analiza] [Wyścig po ukraiński czarnoziem – szansa dla Polski?](#)

[Analiza] [Mniejszość polska na Litwie – analiza działalności politycznej Akcji Wyborczej Polaków na Litwie](#)

[ANALIZA] [„SLIM VAT” – ocena regulacji](#)

[Analiza] [Pozycja ustrojowa organów stanowiących w jednostkach samorządu terytorialnego – diagnoza i propozycje zmian](#)

Aktualności

[Raport] [Raport na temat cyfryzacji](#)

[Analiza] [Analiza propozycji oskładkowania umów cywilnoprawnych](#)

[Analiza] [Modele finansowania organizacji pozarządowych](#)

[RAPORT] [Raport na temat wymiaru sprawiedliwości](#)

Projekty

[KoLiberTV](#)

[Centrum Analiz](#)

[Aplikacja mobilna](#)

O nas

[O nas](#)

[Ludzie](#)

[Statut](#)

[Struktury](#)

NEWSLETTE
R

IMIĘ I NAZWISKO

ADRES E-MAIL

Zapoznałem się z informacją o administratorze i przetwarzaniu danych. [Polityka prywatności](#)

© 1999-2022 Stowarzyszenie Koliber, ul. Żurawia 47/49 lok. 205, 00-680 Warszawa.

[Polityka Prywatności](#)
[Regulamin Darowizn](#)

[Sprawozdania](#)

[Statut](#)

Sfinansowano przez Narodowy Instytut
Wolności - Centrum Rozwoju
Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Rozwoju
Organizacji Obywatelskich
na lata 2018 - 2030

